

Ratkaisun avaimet

Syyspäivä saatiin tasattua ja kesken tulevaa viikkoa käännämme kalenterista jo kymmenennen kuukauden esille.

Ristikoiden maailmassa voi toteuttaa itseään monenlaisella toiminnalla. Yleisin alku ristikoharrastukselle on ratkonnan aloittaminen.

Varmasti yleisin motivaatio ristikoiden ratkonalle on ajanviete ja rentoutuminen. Kuin huomaamatta ristikoiden ratkonta tuo mukanaan kielellistä voimistelua, kun vihjeiden koukeroita joutuu miettimään. Yleistietokin on koetuksella, kun ristikoiden vihjeissä on paljon tietopuolisia vihjeitä.

Rakennevihjeet vaativat sitten jo jonkinlaista loogista ajattelua. Joidenkin ratkojien mielestä ne ovat vähemmän miellyttäviä ja he suorastaan paheksuvat rakennevihjeillä kikkailua. Kuka mistäkin tykkää, ainakin minun mielestäni ristikoiden pitää kehittyä ja vihjeiden ei tarvitse jämähtää eilispäivän tasolle.

Totta kai laatijalla on vastuu, ettei hän roiski samaa vihjetyyppiä yhteen ristikokoon kyllästymiseen asti. Loogisesti rakennettu ja sopivan taajaan tai riittävän harvoin viljelty rakennevihje on mielestäni ehdottomasti sanaristikon priistys.

Paljon puhutaan myös ristikoiden fakkisanoista eli ristikoiden sanastoon suppeasti rajoittuneista sanoista, joita ei ns. normaalissa kielessä esiinny. Jälleen kerran, mikä nyt on kenellekin normaalia? Fakkisanan määritelmäkään ei ole ihan sataprosenttisen tieteellinen totuus.

Laatija voi kiireessä käyttää huonompia sanoja ja mennä aidan matalimmasta kohdasta yli. Tai sitten laatija voi pysähtyä hetkeksi ja löytää parempaa sanastoa, ihan vain pelastaakseen ristikkonsa laatua hitusen paremmaksi.

Joku ratkoja ei ole ennen kuullutkaan sanaa talas, kun taas joltain toiselta, aika harvoilta tosin, sellainen voi löytyä ihan omasta kotirannasta. Jotkut sanat ovat katoavaa kansanperinnettä, se on ihan fakta. Mutta miksi päästäisimme vanhasta perinteisestä sanastosta irti yhtä helpolla kuin nykyajan ihminen erkaantuu maalaisjärjen käytöstä?

Kaikki on suhteellista ja niin jokainen ratkoja kuin laatijakin on omalla tasollaan. Jokaisella on oma sanavarastonsa ja omalla tasolla oleva yleistieto ja looginen päättelykyky. Toivottavasti itselle uudet ja oudot sanat otetaan ilolla vastaan eikä tyrmätä niitä heti ensimmäisellä kohtauksella.

Nautitaan upeista syyspäivistä ja luonnon värimaailman hetkellisestä hehkusta.

Pidetään kynät terävinä!

Pasi Paavilainen
pasi.paavilainen@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi.